

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

§. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

calem: in qua Religiosi sese exercent, dum Canonicas horas persolunt, sine
 priuatim sicut alij sacris ordinibus insigniti: siue eas in choro cantantes, sicut
 Ecclesiastici ad id constituti: a quibus laudabilem hanc consuetudinem ac-
 ceperunt, tanquam medium suae perfectionis. Eritque talis oratio eis vtilis-
 sima, si conentur tali spiritu eam exercere, vt etiam ignis deuotionis eos in-
 flammet. Nam (vt S. Bonauentura ait) omnes externae ceremoniae chori, of-
 ficii diuini, & aliorum sacrorum ministeriorum, nisi cura debita deuotione
 peragantur, sunt quasi murus ex lapidibus absque calce, aut bitumine illos
 coniungente, confectus; & tanquam lampades virginum stultarum, non ha-
 bentes oleum, quo lumen foueatur. Arida est omnis Religio, quae non oleo
 isto saginatur, instabilis est bonorum operum structura, quae deuotae oratio-
 nis frequentia non compaginatur: nam, oratione deficiente, facile ruet. Et
 quicumque multum intepescit in huiusmodi exercitio, magno se periculo ex-
 ponit deficiendi à sua uocatione. Nam, vt Propheta dixit, & a parietibus cretae
 absq; temperatura, qua lapides coniungantur, citò casurus est; & b domus fru-
 data super arenam cum descendit pluuia, & flant venti, facile cadit.

§. 1.

SED QUONIAM de horis Canonicis proprius instituetur tractatus in
 quarto tomo, eò quod magis propriae sint Ecclesiasticorum: nunc eam
 tantum cordis recollectionem proponemus, quam adhibere debent
 Religiosi qui a elegerunt optimam illam partem, & VNVM illud, quod Maria
 elegerat: in quod omnes suas intentiones & conatus dirigere debent; renun-
 tiantes, & strenuè mortificantes omnem solitudinem, turbationem, & ef-
 fusionem cordis, quae huic VNI aduersantur. Nam (vt S. Dyopisius ait) eo-
 rum uocatio est: VNVM ipsum ambire, & ad sacram monadem cogi. renuntian-
 tes non solum uitae diuinae coniugum, sed etiam imaginibus & phantasijs
 cordis, quae sunt domestici deuotionis hostes; & fures eam depradantes
 & è domo sua expellentes. Ipsa enim experientia nos docet, quòd etiam dum
 sumus in occultissimo loco recollecti, soleat cor nostrum fieri Marthae simi-
 le, sollicitum, turbatum, & in res plurimas effusum. Quemadmodum ait
 sanctus Iob: b cogitationes meae dissipatae sunt, torquentes cor meum excitantes me
 à spiritali meae recollectionis somno. Nec tamen propterea animus tibi
 abiiciendus est, sed magna vi & fortitudine eas omnes reducere debes ad
 VNVM, qui est Deus: totam tuam attentionem & intentionem collocans
 in eo.

EST AVTEM summi momenti, vt semel tibi persuadeas: hanc attentio-
 nem valde tibi esse necessariam. Primum propter infinitam Dei Maiesta-
 tem, in cuius conspectu versamur, & cum quo loquimur. Est enim summa
 incivilitas, cogitare coram Deo, quod puderet coram hominibus loqui: aut

cum

puse de sex
in Seraph.

3.

Ecc. 13.1
Mat. 7.26

Lu. 10.39

Eccles. Hic
arch. 6.6.

Iob. 17.11.

cum Deo loquentem, eum, lemi uerbo prolato, deserere: & conuertere te ad loquendum cum vili mancipio. Quid igitur dices, si aspicias extremam tuam vilitatem? Hæc enim cogit, coram immensa Dei magnitudine te ipsum contrahere & prosternere; nec e *audere*, sicut ille Publicanus, oculos ad caelum levare. Quomodo igitur audebis effundere oculos spiritus ad ea quæ geruntur in terra? Seraphin velant faciem, & oculos suos in conspectu Dei, ob summam reuerentiam, quam ei exhibent; & tu non velabis tuos, ne ad rem aliquam eos conuertas, quæ te separet à Deo? *d Elias operuit vultum suum pallo, cum audiret Dominum venientem.* Et non operies tuum, ac te recolliges, videns ipsum Dominum esse, cum quo loqueris? Huc accedit dignitas & excellentia ipsius operis: nihil enim est in terra præstantius, quam familiariter cum Deo agere, eum diligere, laudare, & cum illo se vnire. Quare per excellentiam vocari potest opus Dei, & oratio Dei: vt propterea deceat eam fieri attentione ac reuerentia, qua par est: ne noxia tibi reddatur. siquidem *e maledictus est, qui facit opus Domini negligenter.* Quod si operis excellentiæ adiungas necessitatem eius, qua tu laboras: hæc te multum impellet ad eam, vt oportet, faciendam. Mendicus enim, qui fame premitur, nec potest numerum labore cibum sibi acquirere, nisi mendicando: ipsa necessitate feruens efficitur in mendicando: & qui nouit suas necessitates & pericula spiritualia, exiguas etiam vires, & fortitudinem ad ea reparanda: is valde impellitur ad feruenter orandum: ne ipsa *oratio*, quæ in remedium suæ miseriæ dirigitur, ei fiat *in peccatum*. Si vitæ breuitatem respicias, & agoniam, qua orat qui sunt in mortis periculo constituti: hoc etiam permouebit te ad orandum cum spiritu: cum nescias, an hæc sit vltima tuæ orationis hora. Et quâuis non sit: satis est magna miseria, non te continere intra te ipsum breui illo tempore, quod accipis ad orandum. Et iure optimo reprehendet te Dominus, & obijciet: *g sic non potuisti vna hora vigilare mecum?* Attende, quàm multas horas CHRISTVS Dominus noster expendebat in oratione, nec qualicumque, sed *h in oratione Dei*: digna scilicet eo, qui orabat, & cui offerebatur.

Et semel quidem cum tanto feruore *i orauit*, vt cum summo suo gaudio fuerit *transfiguratus*; & iterum *k factus in agonia*, *prolixius orans*, sanguinem sudauerit. Cum igitur id totum factum fuerit in tuum exemplum: ne cum ignauia ac tepiditate facias, quod Saluator tuus cum tanto fecit feruore, non suæ, sed tuæ voluntatis causa. Attende item: quàm multas horas expenderint sancti in hoc feruenti exercitio, ob ingentem eius astimationem. Nec solum præcedentes respicias sanctos, sed etiam multos præsentis qui, dum tu in choro, aut in cella es totus distractus: illi sunt quidem corpore in eo loco, sed corde sunt in cælo. Excitent igitur te hæc exempla, vt tuas cogitationes recolligas, dum oras; saltem ob tuum proprium emolumentum; &

vt cœ-

2.

c Luc. 18. 13.

d 3. Re. 19. 13.

3.

e Ierem. 48. 10.

4.

f Ps. 103. 7.

5.

g Matth. 26. 40.

6.

h Luc. 6. 12.

7.

i Matt. 17. 1.

k Lu. 22. 43.

8.

vt cælestibus delictijs fruaris: quibus præcedentes Sancti, & nunc etiam fruentes tui socij fruuntur. Posito enim tibi esse orandum, magnæ prudentiæ est conari talem orationem habere, vt obtinere possis centuplum, quod in illa communicat Deus. Laborem etiam, quem initio orationis adhibueris ad te recolligendum, obtinebis ad eius finem magnam refectionem spiritus. Propterea enim dixit Salomon: *Melior est finis orationis, quam principium.* Quod si miserum est, non euadere hominem peritum eius scientiæ; aut artem, cui dat operam: quanto erit maior miseria, quod quis à Deo ad hanc artem & scientiam scientiarum, ad orationem scilicet, & familiaritatem cum Deo vocatus: sit tamen semper quasi Tyro, eò quòd non bene recolligat cor suum? Quod si initio tuæ conuersionis Deus hoc te affecit beneficio, vt esses in oratione collectus ac deuotus: maior miseria est, quod tuâ culpâ tanto bono sis priuatus: quemadmodum illi, de quibus S. Augustinus, quod primis diebus orent feruenter; deinde, tepidè; postea, frigidè: ac denique negligenter. Denique ad hoc studium & sollicitudinem impellere te debet, quòd videas maximam attentionem & conatum: quo Dæmones impedire te & retrahere ab oratione contendunt. Est autem iustum, & æquum, te esse prudentem sicut serpentes: vt quemadmodum ipsi inuigilant ad te effundendum ac distrahendum: ita tu omnem adhibeas diligentiam, vt mentem tuam collectam & stabilem serues. Decem his rationibus persuadere tibi debes, quanti sit momenti hæc mentis recollectio; & omninò credere, quòd te ipsum effundere, sit te odisse; recolligere autem, sit te amare. Id enim significauit Salomon, dicens: *Qui possessor est mentis, diligit animam suam:* plurima enim bona sibi comparat, qui potestatem ac dominium super suas potentias habet. Contrà verò *anima dissoluta semper esuriet.* Non enim vitæ cibum. Et *in cor fatui est quasi vas confractum, & omnem sapientiam non retinebit.*

Ex quo fiet, vt si fueris prudens, ita exerceas reliqua tui status opera, vt cor tuum semper maneat integrum, non diuisum; & suatum cogitationum Dominium retineat, vt eas applicet ad familiaritatem cum Deo habendam, statim atque constituta hora imminet, dimissis alijs omnibus occupationibus: vt huic familiaritati totum tradas. Eum in modum, quo Maria, etsi occupata esset cum multis, qui venerant ad ipsam condolendum ob mortem fratris; statim tamen atque soror Martha ei dixit: *Magister adest & vocat te: illa surrexit cito & hospitibus relictis, venit ad Iesum, & cecidit ad pedes eius.* Quare etsi valde sis cum hominibus occupatus, debes eos dimittere (præcipue cum tales occupationes tantum sunt ob ciuiles mores) vt ad tuam orationem, ad chorum, & reliqua spiritualia exercitia, in eo momento te conferas, quo Deus te vocat: siue id fiat signo campanæ, siue à Religioso ad id constituo; aut interna inspiratione, quæ te ad id faciendum mouet efficaciter.

l Eccl. 7. 9.
9.

in Psal. 65.
10.

in Pro. 19. 8.
15.

in Eccl. 21. 17

o Ioa. 11. 29.

citer. Nec vacat mysterio, quod Martha sollicita & turbata erga plurima vocet Mariam, vt accedat ad pedes Christi, significat enim, quod ipsaemet occupationes nos prouocent, vt ipsi ad tempus relictis, accedamus ad agendum cum Domino nostro: nam ipsimet occupationi valde expedit auxilium, quod ab ipsa oratione ei accedit. In eo quoque aliquid latet mysterij; quod hospites, qui Mariam occupabant, videntes, eam, ipsis relictis, abire ad Christum, secuti sunt eam: quæ tamen, nulla illorum ratione habita, cum peruenit ad Christum, ad eius se pedes prostravit. Naturale est enim, vt cum deseris occupationes, orationis habendæ causa, illæ etiã te sequatur, & occupent memoriã tuã; ita vt vix euadere possis earum importunitatem. Debes igitur viriliter eas fugere, & nihili eas faciens, projicere te qua poteris quiete ad pedes Dei tui, cui tuas proponas necessitates. Quod si adhuc fuerint importunæ, vt non pergas in oratione: non debes feruorem relaxare; sed earum potiùs importunitate prouocari, ad clamandum maiori feruore ad Deum, vt tibi subueniat. Eum in modum, quo sacrum Euangelium ait de quodam cæco clamante ad Christum transeuntem: *p Filii David miserere mei. Et quãuis qui præibant increparët eum, vt taceret. Ipse verò multo magis clamabat: Filii David, miserere mei, donec ipse Iesus iussit, illum adduci ad se, fecitque eum sui voti compotem. Quemadmodum autem cæcus ille non voluit disputare cum illis, nec audire eos, qui ei dicebant, vt taceret; sed nihil eis respondens, vocem magis extollebat: ita non debes cum tuis cogitationibus & importunis imaginationibus disputare; sed, illis prætermisiss & contemptis, orationis tuæ filum continuare: ex earum importunitate occasionem accipiens ad orationis feruorem magis augendum. Nunquam enim cogitationum agmẽ tibi nocebit, etiã si tanquam *quæuisca* accedant ad perdendam suauitatem unguenti fragrantissimi, ac preciosissimi deuotionis: si eas semper abigas, nec pacem vllam ita cum eis in eas; vt aduertens eas patiaris in corde tuo hære. Quod si eis resistendo, perseveres: Deus laborem tuum remunerabit: *abscondens te in abscondito faciei suæ.* quod non peruenit *conturbatio hominum.* Et *proteget te in tabernaculo suo a contradictione linguarum:* quia earum murmur non inuenit ibi aditum. Opus enim est eius omnipotentia ac misericordia, præsentiam suam & amicam iucundamque faciem orantibus ostendere; dans eis tantam quietem, vt nihil tunc eos perturbet. Et huc fauorem exhibere solet Religiosis: qui, vt ipsi cum quiete seruirent, mundi strepitum reliquerunt: modò tamen ipsi, quantum in se est, abscondant se ad orandum eum in modum, quem Christus Dominus noster insinuauit, cum dixit: *cum oraueris, intrã in cubiculum tuum, & clauso ostio, ora Patrem tuum in abscondito.* quod aiunt SS. Patres fieri posse, siue in cella, siue in choro, siue in campo: modò tu ingrediaris cor; tuorumq; sensu ostia claudas; ac solum*

p Luc. 18. 38

q Eccl. 10. 1.

r Psal. 30. 21

[Matth. 6. 6
SS. Hilar.
Cant. 5. 17
Matt. Aug.
concio 2 in
Ps. 31. Am
brof. 6. de

respicias Deū tecū ibi præsentē. Cū eo loquere, tuasq; propone necessitates; supplex orans, vt abscondat te intra se, ne quid accedat, quod te perturbet.

S. 2. *Alia deuotionis exercitia.*

EADEM QUIES & recollectio procuranda etiam est in reliquis vite contemplatiuæ exercitijs, quæ cōmiserantur & fouent ipsam orationem, suntq; valde propria Religiosorum sequentium partem Mariæ, de qua dicitur, quod a *sedens secus pedes Domini audiebat verbum illius*. Id quod teste S. Thoma varijs perficitur exercitijs. Primum est audire conciones aut exhortationes spirituales, quæ fiunt de more in Religionibus, accommodatæ ipsi Religiosis. Quemadmodum enim Christus D. N. duobus concionum generibus utebatur; alijs toti plebi communibus, quibus & ipsi Apostoli fruebantur; alijs verò specialibus ad solos discipulos spectantibus, in quibus ea docebat, quæ ad ipsos spectabant: vt videre licet in prolixo illo sermone, quem habuit in cænaculo: quo eos est consolatus, animauit, ac docuit quæ pertinebant ad *mutuam inter se dilectionē*, ad custodiam mandatorum suorum, ad fiduciam, & frequentiam orationis, alijsq; valde perfectæ. Ita etiam præter publicas conciones, quæ ad populum Christianum habentur in Ecclesijs, refert plurimum, esse alias magis particulares pro solis Religiosis, siue viris siue faminis: quibus stimulentur ad proprii status perfectionem; & nominatim ad eam, quam Christus Dominus noster in prædicto post conam sermone commendauit. Et huiusmodi exhortationes ita sunt audiendæ, quasi ipsemet Christus eas haberet. Ipse enim ad cor loqui solet verba, quæ aure percipiuntur; & seminat semen suum in terra bene culta, vt fructū proferat centuplum; proficiendo quotidie in ea perfectione, quæ profiteretur.

Ad idem exercitium spectat etiam familiaris cum Prælati, aut Confessarijs, aut spiritualibus Partibus collatio & comunicatio: quæ utilior esse solet; & quasi gradus quidam ad familiaritatē cum ipso Deo. Nam (vt S. Greg. ait) generales sermones & exhortationes, quæ habentur ad multos simul, nō semper sunt ad eō accommodatæ necessitati cuiusque: sicut illa, quæ sit priuatim ab eo, cui talis necessitas est nota, suamq; exhortationem dirigit ad subueniendum ei. Quamobrem Christus Dominus noster non solum prædicabat in Synagogis, in montibus alijsq; publicis locis; sed accedebat etiam interdum ad particulares domos, vbi documenta & consilia tradebat valde proportionata eorū necessitati. Et ipse Apostolus fatetur, se *docuisse publice & per domos, nocte ac die, & monuisse unumquemq;* prout cuiq; expediebat. Huiusmodi particularis instructio est, quæ procul dubio maximè prodest ad vitia ex radice curanda, & virtutes eius statū proprias inserendas. Ex quo apparet ingens Religiosorū bonū: vt qui intra domū suā medicum habeat, qui eis medeat; Magistrum, qui doceat; Consiliarium, qui consulat, Con-

fessarium,

v. Lu. 10. 39.

I.

2. 2. 7. 180. 4

3. 114. 4.

b. Ioa. 13. 34

2.

3. par. Pass.

c. 1.

4. Act. 20.

31.